

היום שאחרי: דוקיום - הזדמנות או סכנה?

המלחמה האמיתית עם ערביי ישראל

מלחמת קיום ומלחמת זהות

בשבועות האחרונים עברנו לחימה מול הערבים בשתי חזיתות: א. החמאס בעזה. ב. פרעות של ערביי ישראל ברחבי הארץ. לכאורה נראה כי שתי חזיתות אלו שייכות לאותה המלחמה בדיוק, ורק שוני גיאוגרפי יש ביניהן.

ברצוני לטעון שהדבר איננו כך, אלא שמדובר על שתי מלחמות שונות. האחת - מלחמה ישנה ומוכרת. ואילו השנייה - מלחמה חדשה היא לנו, איננו מורגלים בה ואיננו מבינים עדיין את שפתה, ומכיון שכך מסוכנת היא אף יותר מן הראשונה.

המלחמה הראשונה היא מלחמה פיזית נגד קיומנו. במלחמה זו הערבים נלחמים נגד קיומו של העם היהודי בארץ ישראל, והיא נמשכת כבר מעל מאה שנה.

המלחמה השנייה היא מלחמה רוחנית תרבותית. זוהי מלחמה על זהותה של המדינה. מלחמה זו לא נעשית על ידי מטוסים וטנקים, אלא באמצעות כלים פוסטמודרניים, כפי שאפרט לקמן.

כאמור, המלחמה השנייה מסוכנת מן הראשונה. את המלחמה על קיומו מנהל העם היהודי כבר זמן רב. אנו מורגלים בכך, ויש לנו את הכלים כדי להילחם ולנצח. אך יתרה מכך, **ישנו קונצנזוס בעם היהודי על צדקתה של מלחמת הקיום.** המחלוקות בין שמאל לימין הן רק על הטכניקה ועל הדרך לנהל את המלחמה, אך לא על עצם הלגיטימיות שלה. אין חולק על הצורך שלנו לקום ולהילחם כדי להגן על קיומנו מפני המבקשים להמיתנו.

אך המלחמה שהציתו ערביי ישראל בפרעות שהתחוללו בשבועות האחרונים מציבה לפתחנו אתגר מסוג אחר. מבחינה חיצונית נראה שמלחמה זו דומה למלחמה של ערביי עזה, כאשר הפרעים הערביים בירושלים, לוד, רמלה, עכו, יפו וכ' חוברים כגייס חמישי לאחיהם אשר מחוץ לגבולות המדינה, ונלחמים במטרה לגרש אותנו מכאן, או כלשונם הם: 'בדם ואש נפדה את פלסטין'. אך באמת מסתתרת פה בעיה עמוקה הרבה יותר, אשר אותה אני מבקש לשים על השולחן.

שיח ה'דוקיום'

הסוגיה האמיתית שצפה ועולה מתוך השיח המתנהל בשבועות האחרונים היא סוגיית הדוקיום עם ערביי ישראל בתוך המדינה ביום שאחרי המלחמה והפרעות. כחמישית מאוכלוסיית מדינת ישראל היא ערבית. השאלה כיצד יראו החיים של היהודים לצד הערבים היא הסוגיה המסובכת באמת, אשר איתה אנו הולכים להתמודד בשנים הבאות, וביחס אליה ניתן לומר שהחברה הישראלית קרועה מבפנים.

ישנם ערבים שהם פורעים, עבריינים, אלימים - אותם צריך לתפוס, לשפוט ולכלוא. אך **ישנם יותר ויותר ערבים ויהודים שמדברים על דוקיום, שמצהירים על רצונם לחיות יחד זה לצד זה בלי אלימות.** לכאורה, הדבר נשמע מצוין - הרי גם אנו מבקשים ומתפללים לחיות בשלום. אך יש להקשיב ולבחון היטב מה מסתתר מתחת לאותן סיסמאות של דוקיום, אחווה וסובלנות.

אזגים את הדברים דרך שתי דוגמאות.

דוגמא ראשונה: לא מזמן שמעתי ראיון ברדיו עם שני יזמים ערבים ישראלים שהקימו מיזם ללימוד ערבית בבתי ספר יהודיים. הם טענו כי לימודי הערבית הספרותית בבתי הספר נכשלו כיוון שאינם רלוונטיים, והם מציעים ללמד בבתי הספר היהודיים ערבית מדוברת. בתחילה שמחתי, חשבתי לעצמי שהייתי שמח לדעת ערבית ולהבין מה מדברים הערבים מסביבי, מה באמת הם חושבים עלינו. אך כשהמשכתי להקשיב, נדהמתי לשמוע מדוע הם רוצים כל כך ללמד את היהודים ערבית. הם הסבירו כי על ידי לימוד השפה הם רוצים להשיג שלוש מטרות: א. סילוק הגזענות - על ידי לימוד השפה היהודים ילמדו כי אין הבדל בינם לבין הערבים וכך 'תתרפא' הגזענות נגד ערבים בחברה הישראלית. ב. באמצעות לימוד השפה תבוטלנה הדעות הקדומות של היהודים נגד הערבים. ג. בעזרת השפה יסופר הנרטיב הצודק של העם הפלסטיני. כך תבוא החברה הישראלית להכיר באותו נרטיב ובכך שהוא שווה מבחינה מוסרית לנרטיב הישראלי.

דוגמא שנייה: בראיון ברדיו עם ערבייה תושבת לוד, נשאלה המרואיינת אם היא מגנה את הפרעות. היא לא הייתה מוכנה לגנות את הפרעות, ורק חזרה ואמרה: 'אני בעד דרקיום משותף, בשם ערכי השוויון, הדמוקרטיה, והכרה בנרטיב שלי כבת לעם הפלסטיני שעבר נכבה ב'48'.

המשותף לשני הראיונות הללו הוא הדרך החדשה לפרק את מדינת ישראל כמדינה יהודית. לא באמצעות נשק ואלימות, אלא באמצעים תרבותיים-רוחניים, שניתן לכוונתם בשם הכולל 'פוסטמודרניזם'.

הפוסטמודרניזם הוא תפיסה תרבותית המגדירה תמיד את החזק כמושחת וכבלתי לגיטימי, ומסמנת את החלש ו'האחר' כצודק ומוסרי - כל זאת בלי קשר להתנהגותם ולמעשיהם בפועל. בנוסף, הפוסטמודרניזם טוען כי החזק אשם במצבו של החלש, ולכן אם החלש מתנהג באלימות ועבריינות - ודאי זו אשמתו של החזק שהביא אותו להתנהג כך.

את הדברים האלו למדו ערביי ישראל באוניברסיטאות בישראל, וזו הדרך החדשה שלהם להיאבק במדינה היהודית. בחזונום 'הצהרת חיפה' שנכתב לפני כעשר שנים, ועליו חתומים כל אנשי ההנהגה הערבית בארץ, כתוב כי מדינת ישראל היא מדינה קולוניאליסטית ושהערבים הם ילידי המקום. הם קובעים שם כי מטרתם היא לשנות את הפרדיגמה המכירה בצדקת הציונות, וליצור שוויון בין הנרטיב הישראלי ולנרטיב הערבי. לא שוויון הזדמנויות לחלש, אלא הפסקת היותה של מדינת ישראל מדינה יהודית-ציונית, והפיכתה למדינה שבה יש שתי זהויות שוות מבחינה מוסרית. זהו גם שורש המאבק על חוק הלאום (שמבחינה מעשית לא מפלה איש לרעה), ואין כאן המקום להרחיב.

לא רק ערביי ישראל הפנימו את התפיסה הפוסטמודרנית, אלא גם מערכות השלטון בישראל. זו הסיבה לכך שהמשטרה איננה מטפלת ביד קשה בפורעים הערבים, וזו הסיבה לכך שבתי המשפט משחררים את מי שכבר נעצר. זאת משום שעל פי תפיסת העולם הפוסטמודרנית אדם לא נידון על פי מעשיו אלא על פי קבוצת השייך שלו, ומי ששייך לחלשים והמדוכאים, הוא ממילא צודק.

הטענה כי איננו אוהבים את הערבים כי הם אחרים וזרים היא שקר מוחלט. עם ישראל מעולם לא שנא זרים. בחזונו של הרצל ישנה מדינה שחיה בשותפות יחד עם הערבים, והם נהנים מן הפריחה והשגשוג שאנו מביאים איתנו. מי שאשם בכך שהיהודים חושבים שהערבים רוצים להרוג אותם אלו הערבים. מי שאשם בכך שאין תשתיות בכפרים הערביים אלו הערבים שלא רוצים להגיש תוכניות בנינו עירוניות (תב"ע). מי שאשם בפשיעה במגזר הערבי זו לא המדינה אלא תרבות הכנופיות והאלימות שקיימת בחברה הערבית.

התשובה האמיתית למלחמה

המענה האמיתי שעלינו לתת לאתגר החדש לא יבוא באמצעות טנקים וחיילים, אלא על ידי שינוי תודעה, על ידי עליית מדרגה בבירור הזהות שלנו. עלינו להטמיע ולברר שלא אנו צריכים לקבל את האחר, אלא האחר צריך לקבל אותנו. על הערבים שמעוניינים לחיות כאן להבין ולקבל שהעם היהודי שב לארצו, וזוהי פסגת המוסר והצדק ההיסטורי. הם מוכרחים להבין שהמדינה היא מדינתו של העם היהודי השב לציון אחרי 2,000 שנה. זה הייעוד שלנו, זו השליחות ההיסטורית שלנו, להביא לעולם את דבר ד', ומכאן תצא בשורת הצדק והמוסר לכל העולם. זו המהפכה שצריכה להתרחש.

המאורעות האחרונים מאלצים אותנו להעמיק את הבירור הזה. דוקא הערבים שאינם פורעים, אלו שרוצים דריקים בתנאי שנכריז על כך שהם הצודקים ואנחנו הפושעים, בתנאי שנכיר בהם ובכך שהצדק אצלם רק מפני שהם החלשים ואנחנו החזקים ולכן אנחנו גרמנו את כל העוולות - דוקא הם מבקשים בעצם את מחיקת הזהות היהודית מהמדינה. זה התנאי שלהם לשוויון! זה התנאי שלהם לדריקים!

אם רק הם היו חושבים כך - ניחא, עם הערבים אנחנו יודעים להסתדר. הבעיה היא **שהיהודים** הפנימו את הרעיון. ככל שהרעיון הזה מתפשט, הוא מחליש את התוקף המוסרי של צדקת היותנו פה. זה **פירוק** של החברה מבפנים!

תשובתנו צריכה להיות: אנו רוצים לחיות כאן בשלום ובדו קיום, אך בתנאי אחד: **שמשמעותו של דריקים אינה שוויון בנרטיבים ומחיקת הזהות שלנו, אלא שביסוד דריקים הערבים מכירים בכך שזו מדינתו של העם היהודי, שזהו הצדק ההיסטורי הגדול ביותר.**

סיכום

השאלה הגדולה העומדת כיום לפתחנו היא שאלת הדריקים ביום שאחרי. הסכנה הגדולה לא נשקפת מארגוני הטרור בעזה ומהפורעים שבערבים בתוך המדינה, אלא דוקא מאלו מערביי ישראל ומן החברה היהודית שמדברים על דריקים, דריקים שאין משמעותו הכרה במדינת ישראל ובלגיטימיות שלה, ורצון לחיות בשלום בתוכה ולהנות משגשוגה, אלא דריקים שפירושו טשטוש הזהות היהודית של המדינה, הכרה בנרטיב הפלסטיני, ומחיקת הלגיטימיות של התנועה הציונית. את המטרה הזו עוטפים בסיסמאות יפות של 'אחוה', 'דריקים', 'קבלת האחר', 'סילוק הגזענות' וכדומה, ולשם הטמעת הערכים הללו משתמשים בכל ארגז הכלים הפוסטמודרני.

ישנן שתי אפשרויות למושג דריקים: א. שהערבים יכירו במפעל ההיסטורי האדיר, הצודק והמוסרי של שיבת העם היהודי לארץ ישראל, ויחד עם זאת יקבלו את עם ישראל כריבון הבלעדי בארץ. אם כך - ידנו מושטת לשלום. ב. דריקים שמשמעותו פירוק התשתית המוסרית של המדינה וראיית הנרטיב הציוני כנרטיב שווה לנרטיב הערבי, מתוך רצון להקים כאן חברה רבת תרבותית נעדרת זהות קולקטיבית משותפת, תוך מחיקת הזהות והייעוד היהודי. ל'דו-קיום' זה לא נוכל להסכים ועלינו להיזהר מפניו מאוד. ממילא הדבר דורש מאיתנו להעמיק, לדבר על ייעודנו ועל זהותנו ולבררם.